

cu do tal zgorela vsa poslopja, živina in vse ostalo premoženje. Na pogorišču je drugi dan našel nesrečnež samo kup pepela in ogorkov. . . Muslimanski poslanci so se takoj obrnili brzojavno na g. ministra dr. Korošca za odpomoč. G. dr. Korošec je odredil najstrožjo preiskavo. Dal je zapreti vse krivce, okoli 20 oseb.

Tudi v drugih krajih Bosne so začeli pristaši samostojno-demokratske, Radičeve in drugih strank z ostudno gonjo in kruto silo nastopati proti muslimanom. Zakaj? Samo radi tega, ker so pristaši vladne stranke.

Ravno taki in ponekod še hujši slučajji se dogajajo zadnje tedne tudi v drugih krajih na jugu naše države. Ker naši nasprotniki ne morejo vreči vlade s svojim divjanjem, kričanjem in lažmi v narodni skupščini, skušajo na nasilni način in z lažmi priti do veljave in očrtniti sedanjo vlado.

In kaj so začeli nasprotniki sedanje vlade v Vojvodini? Zopet nasilje in laž! Na več mestih so na skrivnem poškodovali kraljeve slike in spomenike rajnega kralja. Krivdo pa mečejo na pristaše vlade, samo da bi očrtnili naše ministre in vladno večino pred kraljem in pred celo javnostjo.

Zalosna so taka sredstva v boju proti vladi. Vidi se pa, da merodajni činitelji na vse to nič ne dajo. Pisanje o padcu sedanje vlade, ki ga vsak dan lahko čitamo v »Jutru«, »Domovini« in drugih takih listih, nič ne pomeni.

Naša vlada je poskrbela za državni račun, dobila bo v Angliji in v Ameriki veliko posojilo, naš denar bo dobil stalno vrednost, z novim letom stopi v veljavo boljši davčni zakon, oblastnim skupščinam se je dala možnost gospodarskega dela in na vseh koncih se naša vlada trudi, da popravi krivice, ki so jih prizadrale naši domovini prejšnje slabe vlade, v katerih so sedeli razni Pašiči, Pribičevići, Radiči, Žerjavi, Kristani in Puclji.

Zaupajmo v našo vlado, ona hoče uveljaviti red, mir, pravico in poštenje v državo! Proč z onimi strankami, ki sejejo samo sovraštvo, prepir, kruto nasilje in poboje!

POLITIČNI RAZGOVORI

»Kako je bilo v Ljubljani«, so vprašali možje pri posojilnični seji našega znanca gospodarja, ki je bil pretekli teden v Ljubljani na občnem zboru Zadružne zveze.

»Kakor je pač običajno na občnih zborih. Poročila in volitve. Toda vendar le je bilo nekaj posebnega. Najpreje to, da se je toliko delegatov zbralo. Bilo jih je nekaj tudi iz naših krajev, vendar zaradi oddaljenosti mnogi osebno niso prišli. To zanimanje za združno delo, to je veselo dejstvo! Vsi stanovi so bolj organizirani, kakor mi kmetje. Mi smo pač še na onem ozkosrčnem stališču, da smo si kmetje med seboj — konkurenca! Prodajamo živino drug drugemu, ali kaj drugega, pa že mislimo, da prodajalec sme mirno oskubiti tovariša! Ločeni vsak v svojem kotu živimo, imamo različne gospodarske prilike, celo različni pridelek, ki dobiva višjo vrednost, če je sosedov slabši itd.

Tako smo mi kmetje za medsebojno pomoč še najbolj neokretni!»

»Toda, pogledj vendar naše posojilnice«, se je branil načelnik.

»Imaš prav! Naše posojilnice, ki jih imamo, so res nekaj silno dobrega za nas. Ali pa se vsi kmetje tega zavedajo? Ali ne nosijo svojega denarja v banke itd., češ, da ne bodo v domači vasi vedeli, da imam denar. Koliko več bi lahko še storile naše posojilnice, če bi kmetje tukaj vkup držali! Obresti bi ravno take dobil, denar imaš pri roki takoj, če ga potrebuješ, ker je posojilnica blizu. Okoličani pa bi lahko dobivali poceni posojila, kar zdaj ni vedno mogoče. Ta sklep smo napravili: Posojilnice naj imajo denar za kmeta, zato pa naj vsak kmet nalaga le v naše posojilnice!«

»To si prav povedale«, je pritrtil načelnik.

»Toda, to je še le ena polovica pljuč našega gospodarstva. Samo z enim delom se pač težko diha. Treba bo še nekaj drugega! Treba bo, da kmetje prenehamo biti grajzlarji in da postanemo velepridelovalci in veletrgovci s svojim pridelkom!«

»Kako bi to naredil, ko pa imam malo grunta«, je vprašal tretji v odboru.

»Sam tega ne zmoreš. Ali ti imaš nekaj grunta, jaz nekaj, ta nekaj itd., vse skupaj pa že nekaj nanese. Zemlje imamo kmalu dosti skupaj, če se nas združi na desetine in stotine. Pa recimo, da postavimo na trg vsi svoj krompir, gre takoj na vagone, ali svoje vino, živino, les. Za odprodajo naših pridelkov je treba, da stopimo skupaj, da si pomagamo med seboj. Naš pridelek je naš denar! Bolje ga bomo vnovčili, bolje bodo stale tudi posojilnice, ker bodo imele denarja dovolj. Kdo sedaj pri nas kupuje vino? Nemci! Kdo kupuje fižol, krompir? Židi! Kdo kupuje sadje? Mešetariji! Ali res ne bi znali mi sami naravnost onemu prodati, ki od nas blago potrebuje? Cene bi bile višje, dobiček višji! Toda kaj takega je mogoče delati le složno, vzajemno, le samo v zadrugah! Ali potrebno je, zelo potrebno!

»Pa, kako si zamišljaš, da bi se to začelo«, je vprašal načelnik.

»Najpreje več pouka! Več združnega smisla in vzgoje! Potem pa je začeti s takimi zadrugami, ki so sigurne in ni prevelikega rizika. Recimo z vinarskimi. Ko se te vsaj malo vpeljejo, stopijo za njimi sadjarske, hmeljarske, živinorejske, lesne itd., kakor jih pač zahteva kraj in gospodarske razmere. Treba bo, da se bomo med seboj poučevali, prigovarjali, vstrajali in tudi žrtvovali. Med kmeti v Sloveniji, če hočemo svoje gospodarstvo dvigniti, moramo dobesedno uveljaviti geslo: »Eden za vse, vsi za enega!« V tem bo naša gospodarska in politična moč!«

POLITIKA

V NAŠI DRŽAVI.

Narodna skupščina se sestane dne 26. aprila. Vlada je pripravila važne zakone, da jih poslanci premotrijo in sklenejo. Opozicija je opustila napovedovanje, da se bo vlada izpremenila, ker je že do sedaj bilo smešno, da je vedno napovedo-

vala, zgodilo pa se ni in se še ne bo tako hitro, ali vsaj ne po željah opozicije.

Zemljiški davek v razpravi. Finančni odsek razpravlja te dni o delokrogu in načinu dela onih komisij po občinah, ki bodo določale donos iz zemljišča, ki tvori podlago za zaračunanje zemljiškega davka po novem zakonu od 1. januarja 1929 dalje.

Skoro vsi kmetje oproščeni dohodnine že sedaj! Iz mnogih krajev dobivamo poročila, da za 2. četrtletje mnogi kmetje niso več dobili naloga, da plačajo najemino. Vzrok je v tem, ker se je s prvim aprilom zvišala ona svota, ki se obdavči, od 6000 na 12.000 Din. Ze letos plačujejo dohodnino torej le veleposestniki in bogataši.

Na jugu še ni miru. V mestu Prilepu je na ulici razpočila bomba. Zadet pa ni bil nihče, ker ni bilo nikogar na cesti. Dognalo se je, da tudi posamezni na videz pošteni ljudje uganjajo nered v Makedoniji, da potem v splošni zmešnjavi pridejo na svoj račun. Kmet pa je v Makedoniji drugače silno srečen. Saj ni čuda. Pred vojsko s Turki je bil navaden suženj. Zdaj ima zemljo, živino in je svoj gospod. Oni, ki delajo nemir po Makedoniji, so ljudje, ki so navajeni živeti od ropanja še iz prejšnjih časov, ko so se tudi skrivali pred vlastodržci. Zdaj so ti roparji in komitaši le še v službi onih, ki niso prijatelji naše države.

Naša pomoč Bolgarski. Ker je bolgarski narod zadela strašna nesreča, potres, ki v posebnih sunkih traja že 14 dni in je porušil na tisoče hiš, tudi naša država hiti na pomoč. Rdeči križ je že poslal svoje oddelke. Dr. Korošec je dovolil mnogim prehod na naše ozemlje. Pripravlja se velika organizirana pomoč ponesrečencem.

Radikali edini? Ne zadovoljneži so se že pomirili. Strah pred Vukičevićevim odgovorom jih je prevzel. Vukičević pa jim kljub pričakovanju ni odgovarjal. Aca Stanojevič je došel v Beograd in je verjetno, da je zopet upostavil edinost v stranki.

Hrvatski zastopniki za vlado. Zanimivo je, da gospodarski krogi na Hrvaškem hočejo dobiti stalen stik z vlado. Zato so uporabili priliko, da je pri vožnji skozi Zagreb se Vukičević pomudil v Zagrebu, kjer so se vršili politični razgovori. Zastopniki teh hrvaških krogov so prišli že v Beograd na pogajanja. Radič ve, če se to zgodi, da pojdejo drugi Hrvati v vlado, a ne on, da bo dolgo jedel — opozicijski grenki kruh. Tudi to mu ne bo nič pomagalo, da je najel ameriškega časnikarja, ki naj dela reklamo zanj, češ, da je le on zastopnik Hrvatov.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Turčija se boji Italije. Italija stega svoje prste posebno še po Mali Aziji, kjer pa seveda Turčija ne pusti kar tebi nič meji nič! Da se stvar ustavi, je angorska vlada poslala svojega ministra v Italijo, da sta se z Mussolinijem dogovorila, kako pogodbo bosta v tem oziru sklenila.

Nove politične goljufije na Madžarskem, ki jih je zagrešil ponarejevalec denarja Windischgrätz, so prišle na dan. Zdaj je ponaredil neke spise iz mirovne pogodbe, da bi s temi ponarejenimi listinami skušal doseči izpremembo madžarskih mej.

Težki politični boji na Rumunskem zopet dajejo poguma bivšemu prestolonasledniku Karlu, da bo le še prišel nazaj na dvor in na kraljevski prestol. Ker vodja narodne stranke Maniu ne odneha, kakor tudi ne nasprotniki Karla Bratianu in njegovi somišljeniki, se bi mogla kaka izprememba izvršiti le potom revolucije.

Papežev tajnik Gaspari odstopi. Eden najmožnejših kardinalov, papežev zaupnik in glavni svetovalec tajnik Gaspari je zaprosil, da se ga razreši njegove službe. Ali je to maščevanje Mussolinijevo, ker je Gaspari silno zoper fašizem?

Volitve predsednika Združenih držav Severne Amerike se pripravljajo prav na ameriški način. Celo zrakoplovstvo je stopilo v službo agitacije za posamezne kandidate. Dosedanji predsednik Coolidge ne kandidira več.

Za svetovni mir! Ker vsakdo, tudi preprost človek, vidi, da je podlaga blagostanju narodov ravno mir med državami, je Amerika predložila osnutek protivojne pogodbe. Francija je ta predlog predelala in še nekaj dodala. Ostale velike države, ki pridejo pri tem v poštev, se še niso izjavile.

Na Kitajskem nova revolucija. Lanski boji so za zimo nekoliko ponehali, en general, Čangsolin, je pustil vse skupaj in šel v puščavo kot poganski menih. Novi ljudje, ki hočejo priti s silo do moči, so sedaj zopet obnovili boje. Vojaki so tukaj plačani. Zaslužek, ki ga imajo Kitajci, je torej — medsebojno klanjel!

Brezplačno z aeroplanom v Belgrad in nazaj.

Pri zadnjem žrebanju za nagrade, ki jih je razpisal dnevni časopis »Slovenec«, smo imeli štajerci posebno srečo: vse prve tri velike nagrade so došle na štajersko. Ali bo sedaj tudi tako?

»Slovenec« namreč razpisuje nove nagrade — 24 po številu — med temi štiri velike in sicer:

1. Vožnja z aeroplanom v Belgrad in nazaj ter še 600 Din na roko. Aeroplan odhaja vsak dan iz Zagreba. Iz Slovenije do Zagreba brezplačna vožnja v brzovlaku II. razreda in nazaj.

2. 14dnevno bivanje na otoku Krku; vožnja II. razreda na brzovlaku in na ladji semintja ter še skozi 14 dni po 100 Din za oskrbo.

3. in 4. Dve moški ali dve ženski kolesi — novi seveda.

5. do 24. Dvajset ur — budilk, vdelenih v hrastov les.

Pripominjamo, da se prve štiri nagrade na željo izplačajo tudi v denarju.

Izvršiti pa mora naročnik, ki hoče priti pri žrebanju za te nagrade v poštev, naslednje pogoje:

1. Mora najti med oglasi na zadnji strani »Slovenca« v dneh od 1. do 26. maja vsaj pet velikih, namenoma narejenih na pak. Od 1. maja dalje bo namreč »Slovenec« začel objavljati na zadnji strani oglase, v katerih bo en ali drugi dan po ena velika napaka, v vseh dneh od 1. do 26. maja vseh skupaj najmanj pet. Napake bodo tako očitne, da jih bo tudi manj šolan čitatelj z lahkoto našel in spoznal. Kdor najde vsaj pet napak in

sporoči vseh pet skupaj vsaj do dne 2. junija upravi »Slovenca«, ima pravico do žrebanja.

2. Biti mora naročnik dnevnega »Slovenca«, ako je star naročnik, mora do 2. junija imeti naročnino poravnano vsaj do 31. julija, nov naročnik pa si ga mora naročiti in plačati vsaj za dva meseca — 40 Din za dva meseca.

Zrebanje se bo vršilo dne 4. junija.

Naročnikom in čitateljem »Slovenskega Gospodarja« najtopeje priporočamo, da se od 1. maja dalje naroče na »Slovenca« in pridno iščejo napake na zadnji strani. Imeli bodo mnogo razvedrila, bistrili si bodo duha, čitali bodo lahko skozi dva meseca »Slovenca«, ki je naš najboljši dnevnik in še bodo morda toliko srečni, da se bodo lahko brezplačno z aeroplanom peljali v Belgrad in nazaj.

»Slovenec« izhaja šestkrat na teden na 8 velikih straneh, ob nedeljah na 16 in ima še lepo prilogo s slikami na 8 straneh. Zato 40 Din ni v nobenem slučaju izgubljenih. — Kdor se ne more naročiti sam, naj se naroči skupno s sosedom.

Naroči se »Slovenec« tako-le: Napiši na dopisnico: Naročam »Slovenca« za 2 meseca. Pošljite mi položnico, da poravnam naročnino. In nato svoj natančen naslov z zadnjo pošto. Na naslovni strani dopisnice pa napiši: Uprava »Slovenca«, Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

ZA NEDELJO Tvoje lastno srce govori.

Danes lahko slišiš veliko o spiritistih. V temnih nočeh imajo svoje »seje«, pri katerih ropočejo z mizicami, kličejo duše umrlih, hočejo povedati prihodnje reči in še drugega več. Veliko je pri teh »sejah« smešnega, veliko lažnjivega, veliko temnega, a nazadnje je vse to vendar le hrepenenje in prizadevanje današnjega sveta, da bi nekako videl, da bi z roko otipal, da bi dobil čisto neizpodbiten dokaz, da je še drug svet, da je še drugo, posmrtno življenje. A kaj nam morejo dokazati ti včasih smešni, včasih zelo dvomljivi, včasih temni pojavi, pri katerih so razkrinkali že tolikokrat laž in prevaro? Mi imamo za posmrtno življenje veliko trdnejši dokaz, kakor so ropotajoče mizice in zelo dvomljivi duhovi. Je to naše lastno srce.

Vsako človeško srce ima hrepenenje po sreči. Kje najdeš človeka, ki ne hrepeni po sreči? Ali ni vsak korak, ki ga napravimo, iskanje sreče, vsaj navidezne sreče? A kje in v čem pa najdeš srečo, ki more človeško srce res nasititi in zadovoljiti?

Kralj Aleksander Veliki, ki si je podvrgel veliko dežel in si je nagrabil ogromno premoženje, se je sprehajal tam v Indiji, v svetli, zvezdnati noči po prostranem polju. Začne gledati k zvezdam, pa, čim dalje jih gleda, tem žalostnejši postaja, naposled pa vzdihne: »Ah, koliko je nad menoj ogromnih svetov, jaz pa še enega nimam!« Da, to je premoženje, imo vina. Ko bi je imel tudi celo goro, ne more nasititi tvojega srca.

Ali pa čast! Znana ti je zgodba o perzijskem velikašu Amanu, o katerem pri-

poveduje sv. pismo. Vsi kraljevi služabniki so se mu klanjali in pred njim pri-pogibali svoja kolena. Samo Jud Mardohej mu ni hotel skazati te časti. In kako je Amana grizlo, ko se mu ni klanjal samo ta eden. In ko bi se bili klanjali vsi, pa bi se menda ne bili dovolj globoko! To je sreča časti!

Pa veselje in uživanje, po katerem tako hlasta človek in misli, da bo našel v njem svojo srečo! Bilo je mlado dekle, kakor jih je danes toliko, ki je mislilo samo na lepe obleke, na zabave in veselice, na mnogobrojne častilce okoli sebe. Zopet je imela tak »srečen« večer. V plesni dvorani je bila videti kot samo veselje, kakor sama sreča. Ko pa je prišla v jutro domov, se je vrgla v svoji novi obleki na postelj in je začela jokati na glas. Ko jo domači vprašajo vsi začudeni, kaj ji je, je zaklicala: »Ko je tako prazno, tako pusto v mojem srcu!« Res, to je sreča, ki jo pušča za seboj uživanje.

Kaj pa družinska sreča? Res je lepa in plemenita, pa kaj, ko jo greni vedno misel: »Jutri je lahko vse to strto, uničeno!«

Da, divja in divja človek za veseljem, za srečo, a nazadnje mora priznati in tožiti: »Preljubo veselje, o kje si doma?« Torej naše srce laže in nas vara, ko govori o sreči, ko hrepeni po sreči? Ne, ne vara, ne goljufa nas! Pogled v naravo! Vsaka stvar doseže to, po čemer teži in hrepeni njena narava. Cvetlično seme, vsajeno v zemljo, teži k svetlemu solncu. Ali ne pririje iz zemlje, ali ne raste, da naposled odpre svoj cvet solničnim žarkom? Lastovka začuti v jesen nagon po toplejših krajih. Ali ni pripravljena za njo taka topla dežela? Vsaki stvari v naravi se izpolni njeno teženje, mora se izpolniti tudi človeku, ki je krona stvarstva. Tudi za njega mora biti nekje dežela blaženosti, tudi za njega mora nekje sijati njegovo solnce, po katerem mu njegovo srce hrepeni z vsakim svojim vlakencem. A ker te dežele tukaj na zemlji ni, mora biti za nas še drug svet, ker tega solnca tukaj ni, mora za nas sijati še drugo, ki nam bo zasvetilo, ko se bodo zaprle naše oči za ta svet.

Imamo deželo, kjer »bo obrisal Bog vse solze iz naših oči, kjer ne bo več smrti, ne več žalovanja, ne vpitja, ne bolečine.« Misli na to deželo, kadar ti hoče postati že prehudo tukaj na zemlji — v solzni dolini.

Je dežela, v kateri bomo nasičeni, v kateri se bo izpolnilo vse naše hrepenenje. Misli na to, kadar te hoče premočiti zemlja s svojo pajčevino in svojim smetjem! Da bi ne bil tako nesrečen, kakor so bili Izraelci, ki se jim je uboga, peščenca puščava tako dopadla, da niso hoteli iti v obljubljeni deželo, v kateri se je cedilo mleko in med in je tudi niso nikdar videli.

Ko je zvedel veliki angleški kardinal Wisemann od svojega zdravnika, da mu človeška znanost ne more pomagati več, je rekel vesel: »O kako lepo je, če gre človek na dom, da se tam izpočije od težkega dela. Ali veste, kaj je domotožje? Sedaj bo meni izpolnjeno to domotožje. Grem, da bodem pri svojem očetu, grem, da se izpočijem. Tam ni dela, tam ni skrbi, tam ni bojev, tam je mir. Sem kakor otrok, ki gre k očetu, ki gre k počitku, ki